

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33236
Nom	Esports adaptats i paralímpics
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1312 - Grau de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1312 - Grau de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	34 - Esports adaptats i paralímpics	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
MADERA GIL, JOAQUIN	122 - Educació Física i Esportiva

RESUM

L'activitat esportiva en poblacions amb (algun tipus de) discapacitat ha evolucionat pel que fa a participació i repercussió social fins a nivells similars als de l'esport normalitzat. El gran nombre i varietat de discapacitats plantegen situacions en les diferents activitats que el docent o tècnic han de ser capaç de resoldre (material, adaptacions reglamentàries, etc.).

Tant els esports inclosos en el calendari Paralímpic i de Special Olympics com els que no ho estan, suposen una àmplia oferta d'activitat física per a un col·lectiu amb necessitats especials.

Per això, l'objectiu últim d'aquesta assignatura és que l'alumne sàpiga aplicar l'esport en aquestes poblacions com a activitat formativa i socialitzadora.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1312 - Grau de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport

- Conèixer i comprendre els factors comportamentals i socials que condicionen la pràctica de l'activitat física adaptada.
- Conèixer i comprendre els efectes de la pràctica de l'exercici físic sobre els aspectes psicològics i socials de les persones amb discapacitat.
- Planificar, desenvolupar i avaluar programes d'activitat física i esport adreçats a persones amb discapacitat.
- Promoure i avaluar la formació d'hàbits perdurables i autònoms de pràctica d'activitat física en persones amb discapacitat.
- Identificar riscos per a la salut, en la pràctica d'activitat física i esportiva en persones amb discapacitat.
- Avaluar la condició física, prescriure i desenvolupar exercicis físics orientats a la salut de persones amb discapacitat.
- Seleccionar i saber utilitzar material i equipament esportiu, adient per a persones amb discapacitat.
- Desenvolupar hàbits d'excel·lència i de qualitat per a l'exercici professional en l'àrea de l'activitat física adaptada.
- Aplicar els drets fonamentals d'igualtat d'oportunitats i d'accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.
- Conèixer l'ús i la indicació de productes sanitaris vinculats a les cures d'infermeria, posant una atenció especial a la diferència segons edat i sexe.
- Aplicar els drets fonamentals i d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones, els principis d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, de solidaritat i de protecció mediambiental, i els valors propis d'una cultura de la pau i de valors democràtics
- Promoure i avaluar la formació d'hàbits perdurables i autònoms de pràctica de l'activitat física i l'esport
- Planificar, desenvolupar i avaluar programes d'activitat física i esport dirigits a poblacions especials
- Identificar els riscos que es deriven per a la salut de la pràctica d'activitats físiques i esportives inadequades i proposar-hi alternatives

- Avaluar la condició física; prescriure i desenvolupar exercicis físics orientats a la salut
- Aplicar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) a l'àmbit de les ciències de l'activitat física i l'esport
- Desenvolupar habilitats de lideratge, de relació interpersonal i de treball en equip
- Desenvolupar hàbits d'excel·lència i qualitat per a l'exercici professional
- Conèixer i comprendre els factors comportamentals, socials i legals que condicionen la pràctica de l'esport adaptat i paralímpic
- Planificar, desenvolupar i avaluar esdeveniments esportius adaptats dirigits a persones amb discapacitat
- Conèixer i comprendre les bases dels sistemes de classificació i categorització dels esportistes paralímpics
- Conèixer i comprendre l'estructura de l'esport paralímpic
- Seleccionar i saber utilitzar material i equipament esportiu adaptat i adequat per a persones amb discapacitat i per als diferents esports
- Desenvolupar hàbits d'excel·lència i qualitat per a l'exercici professional en l'àrea de l'activitat física adaptada
- Aplicar els drets fonamentals d'igualtat d'oportunitats i d'accessibilitat universal de les persones amb discapacitat

RESULTATS DE L'APRENTATGE

En cursar aquesta matèria, el / la alumne / a coneixerà i comprendrà els factors comportamentals, socials i legals que condicionen la pràctica de l'esport adaptat i Paralímpic.

El / la alumne / a podrà planificar, desenvolupar i avaluar esdeveniments esportius adaptats, dirigits a persones amb discapacitat.

Els / les alumnes / as seran capaços de seleccionar i saber utilitzar material i equipament esportiu adaptat i adequat per a persones amb discapacitat i per als diferents esports.

Mitjançant el procés d'ensenyament-aprenentatge, els / les alumnes / as seran capaços de conèixer i comprendre les bases dels sistemes de classificació i categorització dels esportistes Paralímpics.

Mitjançant activitats presencials i online, els / les alumnes / as podran conèixer i comprendre l'estructura de l'esport Paralímpic.

A través del desenvolupament de l'assignatura, els / les alumnes / as podran desenvolupar hàbits d'excel·lència i qualitat per a l'exercici professional en l'àrea de l'activitat física adaptada.

En finalitzar el curs, l'alumnat serà capaç d'entendre i aplicar els drets fonamentals d'igualtat d'oportunitats i d'accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. L'Esport Adaptat: Concepte, definició, perspectives.

Tema 1.1. Concepte i definició d'esport adaptat.

Tema 1.2. Situació actual i perspectives de l'esport adaptat.

2. L'esport Paralímpic i "Special Olympics". Estructura organitzativa i federativa

Tema 2.1. El Comitè Paralímpic.

Tema 2.2. "Special Olympics".

3. La valoració, classificació i categorització dels esportistes Paralímpics.

Tema 3.1. El sistema de classificació funcional. Justificació i conceptes.

Tema 3.2. Aplicació del sistema de classificació funcional als esports Paralímpics.

4. Esports Paralímpics d'estiu. Aspectes normatius i tècnics bàsics

Tema 4.1. Arquege

Tema 4.2. Atletisme

Tema 4.3. *Boccia

Tema 4.4. Equitació

Tema 4.5. Futbol 5

Tema 4.6. Futbol 7

Tema 4.7. *Goalball

Tema 4.8. Judo

Tema 4.9. Piragüisme (2016)

Tema 4.10. Ciclisme

Tema 4.11. *Triatló

Tema 4.12 Halterofília

Tema 4.13. Reme

Tema 4.14. Vela

Tema 4.15. Tir Olímpic

Tema 4.16. Voleibol

Tema 4.17. Natació

Tema 4.18. Tennis de taula

Tema 4.19. Bàsquet

Tema 4.20. Esgrimisca

Tema 4.21. Rugbi

Tema 4.22. Tennis

5. Esports Paralímpics d'hivern. Aspectes normatius i tècnics bàsics

Tema 5.1. Esquí alpí

Tema 5.2. Biathlon

Tema 5.3. Esquí nòrdic

Tema 5.4. Hoquei gele

Tema 5.5. Cúrling

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs en grup	4,00	0
Elaboració de treballs individuals	8,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	5,50	0
TOTAL	82,50	

METODOLOGIA DOCENT

1. L'aprenentatge en grup amb el professor:

Els continguts generals de l'assignatura seran exposats en les sessions teòriques. Durant les classes pràctiques, es desenvoluparan diferents aspectes de l'ensenyament dels esports adaptats i Paralímpics.

2. Els treballs en grup

Es plantejaran continguts perquè els alumnes (en grup) planifiquin sessions d'esport adaptat. Durant les sessions pràctiques, els alumnes desenvoluparan activitats d'ensenyament-aprenentatge de les activitats físiques adaptades.

3- La tutoria

Les tutories es realitzaran de forma individual o grupal, bé utilitzant l'horari d'atenció d'alumnes, l'horari lectiu o a través de l'aula virtual.

4- L'estudi individual i la participació en fòrums de discussió

Es tracta de dirigir l'estudiant en activitats orientades a l'aprenentatge. El model a aplicar és el participatiu on l'alumne recull informació, analitza, planteja activitats i obté conclusions.

AVALUACIÓ

Primera convocatòria.

APARTAT 1: Teòric

Un examen de 30 preguntes tipus test que es realitzarà en la data i hora marcades per a l'examen final de l'assignatura en Junta de Centre. Aquest apartat representa el 50% de la nota final. Les preguntes de tipus test plantejaran 4 opcions possibles, i només una d'elles serà certa. Cada resposta encertada sumará 0,33, mentre que cada resposta incorrecta restará 0,11.

APARTAT 2: Pràctic *

Aquest apartat representa el 50% de la nota final. Constarà de tres proves:

- Classificar a dos esportistes amb discapacitat mitjançant el sistema de classificació funcional en natació adaptada (50% de la nota d'aquest apartat).
- Identificar i relacionar esports adaptats paralímpics i no paralímpics (10% de la nota d'aquest apartat).
- Desenvolupar dues sessions completes de dos esports inclusivius en l'àmbit escolar (40% de la nota d'aquest apartat).

* Aquest apartat podrà ser objecte d'avaluació contínua si es compleix amb una assistència activa a les classes pràctiques (assistència mínima del 80%) i els seus corresponents teòriques. La valoració contínua serà el resultat de:

- Assistència amb participació activa a les sessions pràctiques i les seves teòriques corresponents. Es valorarà fins al 40% de la nota final de l'apartat 2, si s'ha assistit a un mínim del 80% d'aquestes classes. Les faltes d'assistència, tot i ser justificades, no seran considerades com assistències amb participació activa.

Activitats complementàries. L'assistència durant el curs a algun congrés d'Esport Adaptat o relacionat amb la Discapacitat i l'Activitat Física es podrà valorar amb un màxim d'1 punt en la nota final de l'assignatura. Aquesta puntuació dependrà del criteri que els professors tinguin d'aquest congrés i de la durada del mateix. La nota d'aquests treballs només serà sumada a la nota final en cas d'haver obtingut la qualificació mínima d'aprobat (≥ 5) en els Apartats 1 i 2.

Segona convocatòria.

Els criteris d'avaluació seran els mateixos que en la convocatòria ordinària de Gener.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Web del Comité Paralímpico Internacional
<http://www.paralympic.org/Sports>:
- Fitzgerald, H. (2009). Disability and Youth Sport. Routledge.
- Gilbert, K., & Schantz, O. J. (Eds.). (2008). The Paralympic Games: empowerment or side show? Maidenhead: Meyer & Meyer.
- Green, A. (2010). Swimming against the current: a practical teaching and coaching manual for swimmers with disabilities. Place of publication not identified: JYT Printing Company.
- Hutzler, Y., & Sherrill, C. (2007). Defining adapted physical activity: international perspectives. Adapted Physical Activity Quarterly, 24, 20.
- Peers, D. (2009). Athlete First: A History of the Paralympic Movement. Adapted Physical Activity

Quarterly, 26(2), 187-188.

- Smith, B. (2016). Paralympics and Disability Sport. Routledge.
- Whitaker, S. (2008). Intellectual Disability: A Concept in Need of Revision? The British Journal of Development Disabilities, 54(106), 3-9.
- Winnick, J. P. (Ed.). (2011). Adapted physical education and sport (5th ed). Champaign, Ill: Human Kinetics.

Complementàries

- Altmann, V. C., Groen, B. E., Hart, A. L., Vanlandewijck, Y. C., & Keijsers, N. L. W. (2018). Classifying trunk strength impairment according to the activity limitation caused in wheelchair rugby performance. Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports, 28(2), 649-657. <https://doi.org/10.1111/sms.12921>

Altmann, Viola C., Groen, B. E., Groenen, K. H., Vanlandewijck, Y. C., van Limbeek, J., & Keijsers, N. L. (2016). Construct Validity of the Trunk Impairment Classification System in Relation to Objective Measures of Trunk Impairment. Archives of Physical Medicine and Rehabilitation, 97(3), 437-444. <https://doi.org/10.1016/j.apmr.2015.10.096>

Beckman, E. M., Connick, M. J., & Tweedy, S. M. (2017). Assessing muscle strength for the purpose of classification in Paralympic sport: A review and recommendations. Journal of Science and Medicine in Sport, 20(4), 391-396. <https://doi.org/10.1016/j.jsams.2016.08.010>

Bergamini, E., Morelli, F., Marchetti, F., Vannozzi, G., Polidori, L., Paradisi, F., Delussu, A. S. (2015). Wheelchair Propulsion Biomechanics in Junior Basketball Players: A Method for the Evaluation of the Efficacy of a Specific Training Program. BioMed Research International, 2015, e275965. <https://doi.org/10.1155/2015/275965>

Connick, M. J., Beckman, E., Deuble, R., & Tweedy, S. M. (2016). Developing tests of impaired coordination for Paralympic classification: normative values and test-retest reliability. Sports Engineering, 19(3), 147-154.

- Curran, S. A., & Frossard, L. (2012). Biomechanical analyses of the performance of Paralympians: from foundation to elite level. Prosthetics and Orthotics International, 36(3), 380-395. <https://doi.org/10.1177/0309364612453257>

DePauw, K. (2009). Disability sport Historical context (H. Fitzgerald, Ed.). London: Routledge.

Dingley, A. A., Pyne, D. B., & Burkett, B. (2014). Phases of the Swim-start in Paralympic Swimmers Are Influenced by Severity and Type of Disability. Journal of Applied Biomechanics, 30(5), 643-648. <https://doi.org/10.1123/jab.2013-0321>

Dyer, B. (2017). The impact of lower-limb prosthetic limb use in international C4 track para-cycling. Disability and Rehabilitation: Assistive Technology, 0(0), 1-5. <https://doi.org/10.1080/17483107.2017.1384074>

- Gold, J. R., & Gold, M. M. (2007). Access for all: the rise of the Paralympic Games. *The Journal of the Royal Society for the Promotion of Health*, 127(3), 133141.
- Hansen, J. (2015). The Origin of the Term Handicap in Games and Sports History of a Concept. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 65(1), 7-13. <https://doi.org/10.1515/pcssr-2015-0006>
- Higgs, C., Babstock, P., Buck, J., & Parsons, C. (1990). Wheelchair Classification for Track and Field Events: A Performance Approach. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 7(1), 22-40. <https://doi.org/10.1123/apaq.7.1.22>
- Hobara, H., Hashizume, S., Kobayashi, Y., Namiki, Y., Müller, R., Funken, J., & Potthast, W. (2019). Spatiotemporal parameters in sprinters with unilateral and bilateral transfemoral amputations and functional impairments. *European Journal of Applied Physiology*, 119(1), 85-90. <https://doi.org/10.1007/s00421-018-4001-1>
- Hogarth, L., Payton, C., Van de Vliet, P., Connick, M., & Burkett, B. (2018). A novel method to guide classification of para swimmers with limb deficiency. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*. <https://doi.org/10.1111/sms.13229>
- Howe, P. D. (2008). The tail is wagging the dog Body culture, classification and the Paralympic movement. *Ethnography*, 9(4), 499-517. <https://doi.org/10.1177/1466138108096989>
- Howe, P. D. (2015). Pushing towards excellence Is Paralympic sport a healthy pursuit? (Vol. 38; J. Baker, P. Safai, & J. FraserThomas, Eds.). Abingdon: Routledge.
- Howe, P. D., & Jones, C. (2006). Classification of Disabled Athletes: (Dis)Empowering the Paralympic Practice Community. *Sociology of Sport Journal*, 23(1), 29-46. <https://doi.org/10.1123/ssj.23.1.29>
- Jaarsma, E. A., Dijkstra, P. U., Geertzen, J. H. B., & Dekker, R. (2014). Barriers to and facilitators of sports participation for people with physical disabilities: A systematic review. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 24(6), 871-881. <https://doi.org/10.1111/sms.12218>
- Kilkens, O. J., Post, M. W., Dallmeijer, A. J., Seelen, H. A., & Woude, L. H. van der. (2003). Wheelchair skills tests: a systematic review. *Clinical Rehabilitation*, 17(4), 418-430. <https://doi.org/10.1191/0269215503cr633oa>
- Marszaek, J., Molik, B., Gomez, M. A., Skuas, K., Pokvytyte, V., Mucha, J. L., & Rekowski, W. (2019). Sitting volleyball classification system: The athletes perspective. *Revista de Psicologia Del Deporte*, 28(1), 25-32.
- Morriën, F., Taylor, M. J. D., & Hettinga, F. J. (2017). Biomechanics in Paralympics: Implications for Performance. *International Journal of Sports Physiology and Performance*, 12(5), 578-589. <https://doi.org/10.1123/ijsp.2016-0199>
- Oh, Y.-T., Burkett, B., Osborough, C., Formosa, D., & Payton, C. (2013). London 2012 Paralympic swimming: passive drag and the classification system. *British journal of sports medicine*, 47(13), 838843.

- Palacios, A., & Romañach, J. (2014). El modelo de la diversidad: una nueva visión de la bioética desde la perspectiva de las personas con diversidad funcional (discapacidad). Recuperado de <http://repositoriodcpd.net:8080/handle/123456789/14>
- Paulson, T., & Goosey-Tolfrey, V. (2016). Current Perspectives on Profiling and Enhancing Wheelchair Court-Sport Performance. *International Journal of Sports Physiology and Performance*, 1-32. <https://doi.org/10.1123/ijsp.2016-0231>
- Percy, D. F., & Warner, D. B. (2009). Evaluating relative performances in disabled sports competitions. *Ima Journal of Management Mathematics*, 20(2), 185-199. <https://doi.org/10.1093/imaman/dpn018>
- Perret, C. (2017). Elite-adapted wheelchair sports performance: a systematic review. *Disability and Rehabilitation*, 39(2), 164-172. <https://doi.org/10.3109/09638288.2015.1095951>
- Saltan, A., & Ankarali, H. (2016). The Role of Trunk Stabilization in Functional Classification Levels. *Journal of Sport Rehabilitation*, 1-22. <https://doi.org/10.1123/jsr.2016-0054>
- Tweedy, S. M., Beckman, E. M., & Connick, M. J. (2014). Paralympic Classification: Conceptual Basis, Current Methods, and Research Update. *PM&R*, 6(8, Supplement), S11-S17. <https://doi.org/10.1016/j.pmrj.2014.04.013>
- Tweedy, S. M., Connick, M. J., & Beckman, E. M. (2018). Applying Scientific Principles to Enhance Paralympic Classification Now and in the Future A Research Primer for Rehabilitation Specialists. *Physical Medicine and Rehabilitation Clinics of North America*, 29(2), 313-+. <https://doi.org/10.1016/j.pmr.2018.01.010>
- Tweedy, S. M., & Vanlandewijck, Y. C. (2011). International Paralympic Committee position stand-background and scientific principles of classification in Paralympic sport. *British Journal of Sports Medicine*; London, 45(4). <http://dx.doi.org/10.1136/bjsm.2009.065060>
- Tweedy, S. M., Williams, G., & Bourke, J. (2011). Selecting and modifying methods of manual muscle testing for classification in Paralympic sport. *European Journal of Adapted Physical Activity*, 3(2), 7-16.
- Ungerer, G. (2018). Classification in para sport for athletes following cervical spine trauma. En *Handbook of Clinical Neurology* (Vol. 158, pp. 371-377). <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-63954-7.00035-5>